

מסורת הש"ס

(א) לעיל כ"ג ע"ג; (ב) זכח"ס
כ"ה; קט"ו. מנחות ט.
כ"ו. משיל"ט טו; (ב) ונכרות
ל"ט; (ג) תוספתא פ"ו ה"ג
תוספתא זכח"ס פ"ד ה"ג;
(ד) [מנחות כ"ו. כל הסוואה];
(ה) [למקנן עמוד ב' מנחו'
ד"י ט"ו]; (ו) [לעיל ד'
ושי"ג]; (ז) [למקנן פ'. יומא
ו' ז' מו'; זכח"ס ג"ג];
(ח) [כל היכא דקרינן ביה
והבשר אכר יגע בכל עמא
לא יאכל קרינן ביה והבשר
כל טהור יאכל בשר וכל
היכא דלא קרינן ובי לא
קרינן ביה ובי מיל' יכא'
בילקוט; (ט) מילין כ"ט;
(י) [למקנן פ"ג].

גליון הש"ס

גמ' במדברות הגוף
דברית. ע"י ר"ש פ"א
מ"ד להלכות: 'תוב' ה"ה
או שדור ובי' י"א
יגעו בבשר. ולא ובימי
לעמוד על עומק דברייה
הקדושים הא' היה
מגד' טומאת בשר שהיא
בלאו רק משום טומאת
גבולת דהוא בכרת ואם כן
לא מלי' כלל ציטילת אכר
בניעת בשר אם לא יאכל
אם זר יאכר מכל מקום
הריקתה ממעבד בטומאת
הגוף דבכרת: שם ד"ה
אלא שנמא ובי' אם
כן מאי אפילו. ק"ל
ה' דבכרת שאל"ה יקבל
לשחוט בסכין ארוכה וכו'
ואם כן זהו גופא הדינא
דבכרת שטמא ארי' בלא
דחייב כרת דלא יעבד
לזרוע בטומאת אכל בסכין
טמא כ"ד דלא לזרוע דלא
אכר בסכין ארוכה והוקם
היה אחר שיהא טמא
טהור מכל מקום דחייב
לכרת כמירא' דתוספות
כל דלן פנאי וי"ע:

הגהות הגר"א

[א] גמ' כל הזכח"ס כו'
זורק את הדם פסח טמא
חלב כו' כ"ל:

מוסף רש"י

שנשתיר מהן. שעת
זריקתו, אבל על טומאת כל
הבשר והחלב או שחלב לא
חוקק, ר' יהושע לעמיה
לדיעבד עשית עולות
הבשר והדם, אם אין בשר
אין דם (ובחיים בה: ק"ס)
ומנחם כתיב (דברים יב)
דם זבחי ישיך ודמך
חלל, חוקקין הפסח זה
היה (שם ק"ס). ביה בש"י.
לדיעבד כד' אכילת ארס
או ביה חלב. לדיעבד
כד' אכילת מנחם (בבברות
ל"ט: משיל"ט טו) דכתיב
חוקק הדין את הדם וגו'
הקטירי שחלב. אע"פ שאין
בשר זורק עליו את הדם
(בחיים ק"ס). זורק את
הדם. דקרינא ביה הנשר
והדם (בבברות כ"ו). כחצי

כיצד צולין פרק שביעי פסחים

ואיבעי' אימא רב דאמר. אם זרק
לניה אכילת פסחים לא מעכבא: שלמי נזיר תחילתו לאכילה דבעי
שילוח שערו תחת הדוד שהשלמים מתבשלין בו דלכתיב (במדבר ו)
ולקה את שער ראש נזרו ותנן על
זרוע בשלה אלמלא לזרין היה בשר
טהור בשעת זריקה היה ראוי למנוח
האלמורה זו: ואם זרק הולא. דהני לא
מעכבי: נטמאו צולים צמת. ללא
חזו למיכל לאורתא דטומאת צמת:
ואם זרק לא הולא. דלע"ג דלכילתו
לא מעכבא גברא דחזו לאכילה צעינן
ורחמנא דחייא לטמא נפש לפסח שני
וזמיר נמי כתיב (שם) כי ימות ממ
עליו וגו' דקותר את נזירותו: חלי
זים בשר וחלי זים חלב אין זורק
הדם. דלכילת ארס ואכילת מנחם
לא מטריפין: אפי' כולה קיימא לא
יזרק. את הדם עליה: מנחה מאי
עצוסייה. זריקת דם: מנחה נפסיס.
הבאה עם הבשר מהו דחייבא כזב
דמיא ומהו צמקוס זכא להכשיר את
הדם: חלב מנא לן. דהוי שיר
להכשיר זריקת דם: והקטירי החלב.
גזי זריקת דם: כתיב דכתיב זורק
הכהן את הדם וגו' עד והקטיר
החלב לריח ניחוח: יוספה סכד וספי
פלגיו מנא לן. מדליתרין ליה
למימיה מנחה לא הוה שיר מכלל
דכתיב ליה דהני גופיה דזבח יניחו
הי שיר: אמר קרא. בנאי קרא
גופיה והקטיר החלב לריח ניחוח:
מתני' יעשו בטומאה. ואפי'
טמאין יחידין דהא פסח דטהורין
גופיה בטומאה אתי משום כהנים:
גמ' שאין קרנן כזב. דהא בטומאה
חלוק מאכר שקרינן רובן בא בטומאה
לחשיד עושה בטומאה: לא שנו.
דמשמע משום טומאת כלי שרת
עבדי כולהו בטומאה: אלא שנטמא
סכין בטמא מפ. שהא אכ הטומאה
דנעשה אף הסכין אכ הטומאה לטמא
ארס: דהמנא אמר חלל חרב
למידרש מינייה דכלי מתכת המיטמא
במה נעשה כיוצא בזה שנגע בו:
טומאה דחיה היא כזבור. קדושי
הומרה וכל כמה דלפטר לאהדורי
אטורה או אטומאה קלה מהדרינן:
קרינא ביה והבשר כל טהור יאכל
בשר. ולא טמא: הללו עושין לעלמן.
צטורה והללו עושין לעלמן בטומאה.
הבשר והדם, אם אין בשר
טהורים לא עבדי בטומאה דהוי כזב
ורזב טהורין לא עבדי בטומאה
וטמאין לשני לא מידרו משום דהו
נמי רובא רובא לשני לא מידרו:
טהורין עושין הראשון. צטורה
דאי נמי מיעוטא יניחו אית להו
למעבד הראשון בטומאה וכל שכן כי
עבדי צטורה שפיר דמי: וטמאין
עושין אם השני. דכיון דלינן כזב
נידוין כמיעוט ונדחין לשני:

ע"מ.

נזיר ועושה פסח נטמא בשר וחלב קיים אינו זורק בו. ריב"א
אומר ללא גרס נזיר דלין חילוק בזה בין נזיר לשאר
קרבנות ומה שפירש רש"י דבעי שילוח שערו תחת הדוד אין נראה
שהא עיכוב ומה שפי' נמי משום תנופה הא כל שאר שלמים נמי
צעו תנופה ולא אשכחן מנא דאית
ליה תנופה בנזיר מעכבת אלא ר"א
צסוף ג' מיני' (נזיר דף מו).
וצתוספתא לא גרס מיר:

ואיבעי' אימא רב דאמר כר' יהושע^א דתניא
רבי יהושע אומר [א] כל הזבחים שבתורה בין
שנטמא בשר וחלב קיים בין שנטמא חלב
ובשר קיים זורק את הדם נזיר ועושה פסח
נטמא חלב ובשר קיים זורק את הדם נטמא
בשר וחלב קיים אין זורק את הדם ואם זרק
הורצה נטמאו הבעלים כמת לא יזרוק ואם
זרק לא הורצה: במוקדשין אינו כן וכו':
מתניתין מני רבי יהושע היא^ב דתניא רבי
יהושע אומר "כל הזבחים שבתורה שנשתייר
מהן ביות בשר או ביות חלב זורק את הדם
כחצי זית בשר וכחצי זית חלב אין זורק את
הדם ובעולה אפילו כחצי זית בשר וכחצי
זית חלב זורק את הדם מפני שכולה כלי
ובמנחה אע"פ שכולה קיימת לא יזרוק
מנחה מאי עבדתה אמר רב פפא מנחת
נסכים סלקא דעתך אמינא כיון דקא אתיא
מכח זבח כגופיה דזבח דמי קמ"ל חלב מנא
לן אמר ר' יוחנן משום ר' ישמעאל ומטו בה
משום רבי יהושע בן חנניה דאמר קרא
והקטיר החלב לריח ניחוח לה' חלב אע"פ^א
וטמאין

שאין בשר אשכחן חלב יותרת הכבד ושתי בלויות מנא לן היכא אמרינן
דורקין מדקתני ובמנחה אע"פ שכולה קיימת לא יזרוק מנחה הוא דלא אבל
יותרת הכבד ושתי הבלויות שפיר דמי מנא לן רבי יוחנן ידיה אור אמר קרא
לריח ניחוח כל שאתה מעלה לריח ניחוח ואיצטרך למכתב חלב ואיצטרך
למכתב ריח ניחוח לא כתב רחמנא חלב הוא אמינא חלב אין יותרת הכבד
ושתי הבלויות לא כתב רחמנא לריח ניחוח ובה רחמנא לריח ניחוח הוה
אמינא כל העולין לריח ניחוח ואפי' מנחה כתב רחמנא חלב: מתני' בטמא
קחל או רובו או שהיו הכהנים טמאים והקהל טהורים יעשו בטומאה נטמא
מיעוט הקהל הטהורין עושין את הראשון והטמאין עושין את השני: גמ' ה"ר
דרי שהיו ישראל טמאין וכהנים וכלי שרת טהורין או שהיו ישראל טהורין
וכהנים וכלי שרת טמאין ואפילו ישראל וכהנים טהורין וכלי שרת טמאין
יעשו בטומאה^א שאין קרבן ציבור חלוק אמר רב חסדא לא שנו אלא שנטמא
הסכין בטמא מת דרחמנא אמר^ב בחלל חרב^ב חרב הוה כחלל וקא
מטמא לגברא דמעיקרא כי מיתעביד^ב בטומאת הגוף דכרת קא מיתעביד האבל
נטמא הסכין בטומאת שרץ דבשר הוה דמטמאי ליה לגברא לא מטמאי ליה
טהורין עביד טמאין לא עביד מוטב יאכל בטומאת בשר בלאו ואל יאכל
בשר בטומאת הגוף שהוא בכרת אלמא קסבר רב חסדא טומאה דחיה
היא בציבור וכן אמר ר' יצחק טומאה דחיה היא בציבור ורבא אמר אפילו
טמאין נמי עבדי מאי מעמא דכתיב^ב והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל
באש ישרף והבשר כל טהור יאכל בשר^א כל היכא דלא קרינן ביה והבשר אשר
יגע בכל טמא לא יאכל לא קרינן ביה והבשר כל טהור יאכל בשר כל היכא
דקרינן ביה והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל קרינן ביה והבשר כל טהור
יאכל בשר^ב איתמר הרי שהיו ישראל מוחצה טהורין ומחצה טמאין רב אמר
מחצה על מחצה כרוב ורב כהנא אמר מחצה על מחצה אינו כרוב רב אמר
מחצה על מחצה כרוב^א הללו עושין לעצמן והללו עושין לעצמן ור"כ אמר מחצה
על מחצה אינו כרוב טהורין עושין את הראשון וטמאין עושין את השני איכא
דאמרי אמר רב כהנא מחצה על מחצה אינו כרוב טהורין עושין את הראשון
וטמאין

עין משפט
נר מצוה

נא א מ"י פ"א מהלכות
פסולי מוקדשין הלכה
ג:
גב ג ב ד מ"י פ"ו
מהלכות ק"פ הלכה
א ופ"ד מהלכות ביאת
הקדש הלכה י:
גג ה מ"י פ"ו מהלכות
ק"פ הלכה ט:
ד ג שס הלכה ב:

תורה אור השלם

1. וזרק הבשר את הדם
על מזבח י פתח אהל
מזבח והקטיר החלב
לריח ניחוח ל':
2. וכל אשר יגע על פני
הדשה בחלב חרב או
במת או בעצב אדם או
בקרב יקטנו שבעת
במזבח טו
3. והבשר אשר יגע בכל
ל' יאכל בשר: ויקרא ז יט

מוסף תוספות

א. דבטור גדול שוחטין
כך. מוס' שאק.

רבינו הגנאל

ואי בעית אימא רב
דאוקמה למחני' לכתחלה
אבל דיעבד אם זרק הורצה
כ' יהושע אמר דתניא ר'
יהושע אומר נזיר ועושה
פסח נטמא בשר וחלב
קיים אינו זורק את הדם
נטמא חלב ובשר קיים
זורק את הדם ואם זרק
הורצה נטמאו הבעלים כמת
לא יזרוק ואם זרק הורצה.
ובמוקדשין אינו כן אע"פ
שנטמא בשר וחלב קיים
זורק את הדם. תניא ר'
יהושע אומר כל הזבחים
שבתורה כו', פשוטה היא.
[ובמנחה פ"ו ובמנחה(ות
נסכים הבאה עם הזבח
ומנחתה כלה קיימת לא
יזרק, מהו דחייבא כי גופיה
דזבח דמיא קמ"ל דלא.
ואסיקנא ואי כתב רחמנא
לריח ניחוח הוה אמינא
כל העולין ואפילו מנחה,
כתב רחמנא חלב.
מתני' נטמא קחל או
רובו או שהיו הכהנים
טמאין והקהל טהור
יעשה בטומאה כו'. ת"ד
הרי שהיו ישראל טמאין
וכהנים וכלי שרת טהורין
או שהיו ישראל טהורין
וכהנים וכלי שרת טמאין
יעשו בטומאה שאין קרבן
ציבור חלוק. אמר רב
חסדא לא שנו כלי שרת
טמאין יעשו בטומאה אלא
בסכין שנטמאת בטמא
מה. דרחמנא אמר בחלל
חוב דחורב הרי הוא
חלל, וטמאין הסכין
לאדם, דכי קא מתעביד
בטומאת הגוף מתעביד.
דתניא בשאר ספרי דבי
ר מנחם שהחריב טמאה

טומאת שבעה והגויג בחיב טמא טומאת שבעה. אבול אם נטמא הסכין בטומאת שרץ שאינו מטמא טהורין סכין
אלא הבשר, אבל האדם לא, דאין כלי הבא מחמת שרץ מטמא אדם וכבר פירשנוה בפ"א. טהורין עושין הפסח
טמאין אין עושין מוטב יאכל בטומאת בשר בלאו, שנאמר והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל, ואל יאכל בטומאת
הגוף שזוהא בכרת, מנחה ונפש אשר חלב בשר מנחה השלמים אשר לה' וטומאתו עליו ונכרתה נפש האדם
וגו'. אלמא קסבר רב חסדא טומאה דחיה היא בצבור. ורבא [אמר] אפילו הטמאים טומאת הגוף נמי עבדי, כל
היכא דקרינן ביה והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל הוא דביעניא והבשר כל טהור יאכל בשר, כלומר יאכלנו
בטהרה ואל יאכלנו בטומאה. אבל היכא דהותרה טומאת בשר לא בעינן לזרקק על טומאת הגוף. איתמר הרי
שהיו ישראל מחצה טהורין ומחצה טמאין, רב אמר מחצה על מחצה כרוב [טהורין] הללו עושין לעצמן בטהרה
בראשון והללו עושין לעצמן בטומאה בראשון. רב כהנא אמר מחצה על מחצה אינו כרוב טהורין עושין את
הראשון וטמאין עושין את השני. איכא דאמרי רב כהנא אמר מחצה על מחצה אינו כרוב טהורין עושין את הראשון

מחצה כרוב. עושין על פי שבתיר צבור דוחה אומה נקושי הומרה ולא היכר גמור, וכל מה דמלטי להדורי מהדרינן שיעשה צטורה (יבמות א: טו) וכו' לעיל טו). מחצה על

אלא להכיר אימורים למונח ובשר לאדם, וכיון דלאדו שיעים זריקה למה (מנחות ט). ובעולה. דלית בה אכילת ארס (משיל"ט
טו) דכין בין חלב טהור למונח סלקין, מטטרפס (מנחות ט). ובמנחה אע"פ שכולה קיימת, ואין שם כלום מן
הבשר, לא חוקק (משיל"ט טו). מנחה מאי עבדתה. מאי זריקת דם איכא מנחה (בחיים ק"ס). מנחת נסכים.
לומר היא דקאמרי ובמנחה אפילו כולה קיימת כו' בזהוה מנחה הבאה בנסכים קאמרי, דכתיב ומנחתם סולת וגו' (משיל"ט
טו) שבהא עם הזבח ואכר בשר הזבח והמנחה קיימת לא חוקק את הדם בשבילה ללא גופא דזביחה הוא (בחיים ק"ס) וכו' ו
מנחות ט). סלקא דעתך אמינא כו' כגופיה דזבח דמי. דמיהו נמקוס בשר כאלו נשתייר בשר (מנחות כו) ואע"ג דלא
נשתייר מן הבשר כלום חוקק עליה את הדם, קמ"ל דלא (משיל"ט טו). בחלל חרב. הקס חרב לנלל, מתכת שנגע צמת כתיב
הוא אפי' אכר בטומאה כמת עממו, ושנגע בטמא מת היה הוא אכ הטומאה כמיהו, גזירת הכמור הוא נמכתה אכל טומאה
מת ולא אכל טומאה (משיל"ט טו) טומאת של מת החלוות לטמא כלי, כגון מת והנוגע בו דהוי מיעה אכ הטומאה, אם
נגע בהם ממנו נעשה כיוצא בו, אכל לאשון ומי אין מטמאים בלם (חולין א). טומאה דחיה היא בציבור. כלומר נקושי
דמדת אללה דחיה בעלמא על ידי נשאות שון, שהיין מרעה, ולא ביהמר גמור (בחיים א) ע"פ פי שבתיר צבור דוחה אומה נקושי הומרה ולא היכר גמור, וכל מה דמלטי להדורי מהדרינן שיעשה צטורה (יבמות א: טו) וכו' לעיל טו). מחצה על

מחצה כרוב. עושין על פי שבתיר צבור דוחה אומה נקושי הומרה ולא היכר גמור, וכל מה דמלטי להדורי מהדרינן שיעשה צטורה (יבמות א: טו) וכו' לעיל טו). מחצה על